

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 4 2011

B-Postabonnement

Returadresse: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Bevar lokalsjukehusa:

Helse er ikke butikk!

Foto: YAY Micro.

Ny bok fra Erling Folkvord:

Vår korruppte hovedstad

Foto: Anja Rolland

Foto: Vegard Hohm.

Tillitsvalgt usaklig avskjediget

VÅRT ARBEID – VÅR VELFERD:

“Det kommende kommunevalget står om velferdsstatens framtid.” BJØRNAR MOXNES, NESTLEDER I RØDT

LOKALDEMOKRATI:

“Parlamentarisme gjør systemet mer lukka.” MATHIAS FUREVIK, RØDT BERGEN

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@gmail.com
nestleder i Rødt

Kampen om velferden

LEDER

I januar fikk tillitsvalgt i Fagforbundet Aker, Are Saastad, beskjed av ledelsen i Oslo Universitetssjukehus om at han skulle forflyttes til Ahus. Saastad forstod med en gang at tvangsflyttinga skyltes et tydelig og høylytt engasjement mot nedleggelsen av Aker sjukehus. Klubben mener saken handler om en arbeidsgiver som vil kvitte seg med en brysom tillitsvalgt. Med klubben i ryggen har Saastad derfor gått til retten for å få beholde plassen som tillitsvalgt på Aker.

Monica Okpe er tillitsvalgt i

Transportarbeiderforbundet. I fjor vår blei hun talskvinne for streiken ved godsterminalene i Oslo. De streikende krevde faste ansettelses og ryddige forhold for arbeidsfolk i spedisjonsbransjen. Streiken blei en viktig styrkemarkering og Okpe og kollegene hennes vant fram til slutt. Onsdag 6. mai fikk Okpe sparken på dagen på grunn av en bagatellmessig forsovelse. Hun er ikke i tvil om at oppsigelsen er arbeidsgivers forsøk på å kvele det faglige arbeidet.

Den norske velferdsstaten er under angrep fra en historisk sterk og offensiv høyreside som vil gjøre velferdsordningene til butikk. Sentraliseringa i helsevesenet, uthulinga av pensjonssystemet og økende sosial dumping er alle eksempler på hvordan det går når vår felles velferd blir overlatt til markedet. Blant høyresidas ideologer foreslås det nå endringer i Arbeidsmiljøloven og uthuling av faglige rettigheter. Samtidig fordummes den offentlige debatten med spørsmål som «finnes arbeiderklassen?». Klart arbeiderklassen finnes! Bare spør lagerarbeiderne på Ulven. Eller sjukepleierne på Aker. Eller de mer enn 865.000 arbeidstakerne som er organisert i LO. Det er de som blir taperne hvis markedskreftene vinner.

Det kommende kommunevalget står om velferdsstatens framtid. Hvis høyresida får realisere sine våte drømmer står vi overfor ei brutalisering av arbeidslivet og en arbeiderklasse som står vesentlig dårligere rusta til å slåss for sine krav. Nettopp derfor trenger vi tillitsvalgte som Are Saastad og Monica Okpe, som sier fra, og slåss for fellesskapets interesser. Og nettopp derfor er det så viktig at vi sier høyt og tydelig i fra når arbeidsgiverne forsøker seg på fagforeningsknusing. Høyresida har kanskje pengene og makta, men vi har et mye mektigere våpen: solidaritet.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no
Telefon: 22 98 90 50
Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Korrupsjon: New Public Management har gitt korrupte aktører større spillerom. Foto: Anja Rolland.

KORRUPSJON

Brage Aronsen brage@roedt.no

Erling Folkvord har i løpet av mange år som stortings- og bystyrepolitiker fått stor kjennskap til hvordan korrupsjonen foregår i Norge. Nå har han samlet en rekke historier i boka Vår korrupte hovedstad som kommer på Spartacus forlag i juni.

– Boka er en gjennomgang av saker der navngitte politikere har optrådt slik at de ved korrupte eller korrupsjonsliknende handlinger har gitt urimelige økonomiske fordeler til enkeltpersoner eller firmaer, forteller Folkvord.

Hva er egentlig korrupsjon?

– Etter straffelova §276 A er det straffbar korrupsjon om du «krever, mottar eller tilbyr en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag». Det er straffbart å tilby en «utilbørlig fordel», sjøl om svaret du får, er et bestemt nei takk.

Hvilke områder er i størst grad ramma av korrupsjon i dagens Norge?

– Tradisjonelt har to kommunale områder vært utsatt. Det ene er reguleringsplaner og eiendomshandel og det andre er kontrakter tilknyttet forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg. Ser vi hele offentlig sektor under ett, vil jeg anta at de virkelig store sakene er knyttet til oljesektoren. Det siste kjenner jeg lite til.

– Når norske kommuner utsettes for New Public Management, blir mange flere tjenesteområder satt ut på anbud. Flere kontrakter inngås uten gjennomslagskraftig saksbehandling. Samtidig har oppgaver blitt flytta fra åpne folkevalgte organ, over til kommunale foretak der styremøtene er lukka. Denne omdanningsprosessen fører ikke automatisk til korrupsjon, men korrupte aktører får et større og mer skjerma spillerom.

Tilrettelagt for korrupsjon

– En rekke lovendringer og administrative reformer de siste tiåra har gitt korrupte aktører bedre vilkår. Innføringa av byrådsordninga i Oslo i 1986, gjorde hemmelig saksbehandling lovlig på langt flere områder. Loven om kommunale foretak fra 1998 flytta beslutninger fra åpne folkevalgte

Mindre demokrati, mer hemmelighold

LOKALDEMOKRATI

Brage Aronsen brage@roedt.no

En rekke norske kommuner skal i tida som kommer ta stilling til om kommunen skal styres etter formannskapsmodellen eller såkalt kommunal parlamentarisme. Mathias Furevik i Rødt Bergen mener at innføring av parlamentarisme flytter makta vekk fra kommunestyret.

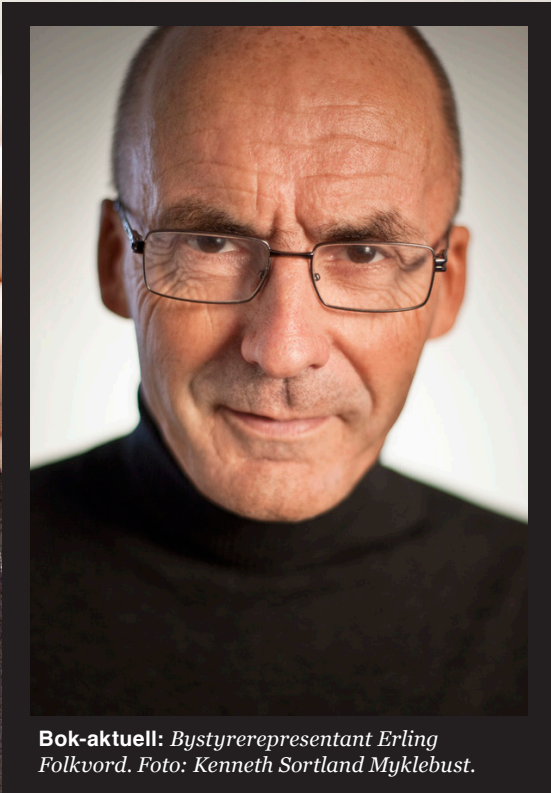
Bergen kommune innførte kommunal parlamentarisme i 2000. Det har medført en betydelig svekking av lokaldemokratiet, mener Furevik. Han oppfordrer folk i andre kommuner til å slåss mot endring av styringssystem.

– I Bergen har systemet blitt mer lukka. Når innstillinger og vedtak blir offentlige er sakene allerede avgjort. Ofte er det heller ingen debatt i forkant. Det er ingen prosess med høringer eller utredninger i forkant. Ofte veit vi ikke at en sak er under arbeid.

Hva er egentlig kommunal parlamentarisme?

– I korte trekk betyr det at rådmannen erstattes av en politisk valgt byrådsleder som sammen med andre fagbyråder styrer kommunen både politisk og administrativt. En del avgjørelser ligger fortsatt hos bystyret. For eksempel må byrådet velges av bystyret. Men et byråd får langt mer makt enn det rådmannen har i en typisk kommune. Grovt sagt overtar byrådet myndigheten til både formannskapet og rådmannen, forklarer Furevik.

– I prinsippet skal hele kommunen stå bak byrådet og det er sterke tendenser til at man

Bok-aktuell: Bystyrerepresentant Erling Folkvord. Foto: Kenneth Sortland Myklebust.

organer til lukka styremøter. Sjukehusreformen i 2001 gjorde det mulig å lage takstsystemer der private sjukehus fikk mangedobbelt betalt for enkle inngrep, sammenlikna med offentlige sjukehus.

– Et privat AS fikk i 2004 12.000 statlige kroner for å fjerne en inngrodd tånegl, mens et offentlig sjukehus fikk 670 kroner for akkurat det samme. Hadde vi hørt at en italiensk lov førte til at myndighetspersoner på Sicilia kunne ordne slike fordeler for private firmaer, tror jeg mange uten å nøle ville kalle det korrupsjon.

Det er mulig å bekjempe korrupsjonen

– Det enkleste og mest effektive tiltaket mot korrupsjon er å sørge for større grad av innsyn for de som bryr seg. Hvis korrupt handlemåte får alvorlige og negative følger for de korruperte, kan vi unngå at det utvikler seg en straffefrihetskultur rundt korrupte miljøer, sier Folkvord.

– Innsynskriminalitet bør bli straffbart. I tillegg må Arbeidsmiljøloven endres så ansatte får rett til å varsle offentlig om uforvarlige forhold i egen bedrift eller etat, uten at arbeidsgiver eller andre skal vite hvem varsleren er. Stortinget vedtok dette våren 2005, men de rødgrønne endra denne paragrafen før den trådte i kraft.

krever «monolittisk enhet». Vi opplever også at det blir vanskeligere å få innsikt i saksforhold. Saksutredninger blir sterkt politisk preget og pinlige forhold underslås og hemmeligholdes.

– Med formannskapsmodellen deltar nesten alle partiene i den løpende saksbehandlingen i formannskapet. Under parlamentarismen er det byrådet som får denne rollen. Byrådet har lukka møter der sakene avgjøres før de blir offentlige.

Furevik mener videre at kommunal parlamentarisme medfører større utgifter for kommunen.

– Byrådene koster penger i seg sjøl. De skal i tillegg ha rådgivere. I bystyret opprettholdes samme antall heltidspolitikere. I tillegg må bystyret må bygge opp en egen administrasjon. Det er en betydelig mer kostbar ordning enn formannskapsmodellen.

Så Rødt foretrekker formannskapsmodellen?

– Vi skal ikke skjønne formannskapsmodellen, den har også store svakheter. Men med formannskapsmodellen blir ikke sakene avgjort på bakrommet. Det kommer først en administrativ innstilling før saken behandles politisk. Under parlamentarismen blir

– Bystyret og rådmannen er gjennom loven pliktige til å føre tilsyn med at all kommunal virksomhet foregår på lovlig vis. Heldigvis fins det eksempler på at både lokalpolitikere og administrative ledere tar tilsynsplikta på alvor. Men mange steder bryr verken rådmann eller bystyrepolitikere seg om å organisere et seriøst tilsyn som er lett tilgjengelig og kontrollerbart.

Hvordan bør ansatte og tillitsvalgte gå fram ved mistanke om korrupsjon?

– Det viktigste er å samle dokumentasjon og ta vare på alt. En kan også føre loggbok over det som foregår i bedriften. Det er nødvendig å beskytte den eller de som varsler. Søk råd fra andre som har erfaring fra liknende saker. Det kan være andre tillitsvalgte, det kan være noen i Kommunerevisjonen eller en politiker det er grunn til å stole på. Det kan også være en journalist i lokalavisa. Søk råd, men pass for all del på å ikke gi fra dere styringa til noen andre.

– Bruk retten til å be om innsyn i offentlige dokumenter. Du har rett til å kikke politikerne og byråkratene i korta, dersom det er en sak du bryr deg om, avslutter Folkvord.

Advarer: Gruppeleder for Rødt i Bergen bystyre, Mathias Furevik, advarer mot innføring av parlamentarisme. Foto: Magne Hagesæter.

innstillinga og sakene politiske fra første stund slik at det går politisk prestisje i sakene. Da blir det svært vanskelig å få til endringer.

– Det er lokaldemokratiet som blir den store taperen i kommuner med parlamentarisme. Når sagt alle avgjørelser tas bak lukka dører uten at offentligheten får vite hva som diskuteres eller gis mulighet til å påvirke utfallet, sier Furevik.

RØDT Norge RUNDT

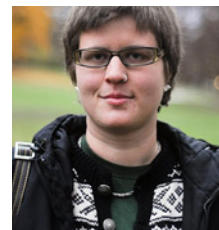

OSLO:

Vil ha soldatene hjem

Rødt-leder Turid Thomassen har besøkt Afghanistan og mener tiden er inne for å hente de norske soldatene hjem.

– I Badakhshanområdet driver Afghanistankomiteen i Norge prosjekter som fungerer uten militær beskyttelse. Slike prosjekter viser vei for hvordan landet skal klare seg når okkupasjonsstyrkene en dag drar sin vei, sier Rødt-lederen til Avisenes Nyhetsbyrå.

OSLO:

– Tomme hus bør fylles

Huseiere bør ikke få lov til å la hus stå tomme når folk trenger et sted å bo. Det sier Ingrid Baltzersen, bystyremedlem for Rødt Oslo til Aftenposten.

– Jeg mener at om et hus har stått tomt en viss periode, i for eksempel ett år, bør folk ha rett til å flytte inn i det. I Nederland hadde de en slik ordning, og det gjorde at hus ikke ble stående tomme av spekulasjonsgrunner, sier Baltzersen.

BERGEN:

Trues med søksmål

Svein Konstali, eier av Konstali Helsenor, truer med injuriersøksmål mot Rødt-politiker Mathias Furevik etter et kritisk blogginlegg om firmaet hans. Furevik sier til Bergens Tidende at det er uaktuelt å fjerne innlegget.

– Driver du næringsvirksomhet rettet mot det offentlige må du regne med at noen retter kritisk blick på det du driver med. Jeg bruker karakteristikker på virksomheten hans, og en offentlig debatt blir meningsløs dersom en ikke kan si sin mening om det andre driver på med, sier Furevik.

OSLO:

Gir ikke opp Munch på Tøyen

Bjørnar Moxnes, Rødts førstekanidat i Oslo, har ikke gitt opp håpet om å beholde Munchmuseet på Tøyen.

– Våre argumenter for å bygge på Tøyen står fortsatt ved lag. Her eier kommunen en tomt som er regulert til museumsformål, og det vil bli billigere enn å bygge nytt i Bjørvika, sier Moxnes til Klassekampen.

EØS-motstander: Boye Ullmann. Foto: Jarle Vines/Wikipedia.

Mot sosial dumping og EØS

FAGLIG

Anders Hamre Sveen anhams@yahoo.no

– EU-tilpassinga av arbeidslivet svekker fagbevegelsens evne til å kjempe mot sosial dumping og for faste ansettelser, sier Boye Ullmann, leder av Nei til EUs faglige utvalg og medlem i Rødt.

Han slår fast at EØS-avtalens markedsliberalistiske prinsipper styrker NHO. – NHO mener for eksempel at allmenngjøringa innen offshore og skipsindustrien strider med EØS. De stevnet staten til Tingretten, hvor de tapte. NHO har anka saka, og den skal nå avgjøres i EFTA-domstolen i 2012, forteller Ullmann.

Fra 1977 til EØS ble iverksatt i 1994, hadde LO og NHO en avtale kalt Kontrollavtalen. Den sikra LO innsynsrett overfor utenlandske selskap med utenlandsk arbeidskraft utafor Norden. Allmenngjøringsloven erstatta Kontrollavtalen.

LO krevde allmenngjøring av verkstedoverenskomsten, Fellesoverenskomsten for Byggfag og elektrooverenskomsten på de 7 petrokjemiske anleggene i 2003. Dette kravet ble imøtegått i 2004. Seinere ble også Byggoverenskomsten og elektrooverenskomsten allmenngjort på Østlandet og Oslofjorden i 2005. I 2006 ble Byggoverenskomsten allmenngjort i hele landet. I 2008 ble verkstedoverenskomsten allmenngjort i offshore og skipsindustrien og på grønn sektor.

Allmenngjøringsloven åpner for at en tariffavtale, helt eller delvis, gjøres gjeldende for hele eller deler av landet. Det er Tariffnemnda som gjør vedtak om allmenngjøring. Fagbevegelsen og arbeidsskjøperne har begge ett av de fire faste medlemmene i nemnda. I tillegg oppnevner departementet for den enkelte sak ett medlem fra den organisasjonen som fremmer krav overfor nemnda og ett medlem fra denne organisasjonens tariffmotpart, dersom disse organisasjonene ikke allerede er representert blant de faste medlemmene i nemnda.

Tariffnemnda har nå underkjent allmenngjøringa på 7 petrokjemiske anlegg og elektrooverenskomsten i hele landet selv om det er dokumentert betaling ned mot 105 kroner i timen.

– Dokumentasjonskravet i loven må fjernes. NHO bruker det til å trenere, sier Ullmann.

– Rødt er klare på at det beste er å få sagt opp EØS-avtalen. Vi jobber også gjennom Nei til EU med det samme målet. I mellomtida må vi styrke fagbevegelsen, blant annet gjennom verving av flere medlemmer. Vi må dessuten legge maksimalt press bak krav om å bruke reservasjonsretten mot skadelige direktiver som postdirektivet og vikarbyrådirektivet. Vikarbyrådirektivet vil gjøre det forbudt med restriksjoner mot bruk av vikarbyråer i lover og avtaler og det må stanses, sier Ullmann.

I streik: Monica Okpe, her under godsstreiken i fjor. Foto: Vegard Holm.

Klubbleder usaklig oppsagt

FAGLIG

Brage Aronsen brage@roedt.no

Monica Okpe har jobbet som lagerarbeider hos DHL i fem år og vært tillitsvalgt de siste tre. Hun har vært en aktiv og synlig klubbleder. I begynnelsen av mai fikk hun sparken på dagen.

Okpe er klubbleder i Transportarbeiderforbundets avdeling ved DHL-terminalen på Ulven. Hun spilte en sentral rolle under godsstreiken i fjor og har gått hardt ut mot bedriftens bruk av midlertidige ansatte. I begynnelsen av mai fikk hun avskjed med umiddelbar virkning på grunn av det bedriften kaller «ureglementert fravær». Okpe tror imidlertid at det er et aktivt tillitsvalgsarbeid som er den egentlige grunnen.

– Jeg må si jeg blei sjokkert. Etter drøftelsesmøtet dagen før trodde jeg at de i verste fall ville gi meg en oppsigelse. Men avskjed på dagen hadde jeg aldri regnet med, sier Okpe til Rødt Nytt.

– Jeg, og andre på jobben, er overbevist om at det ikke er det ureglementære fraværet som er årsaken, men det faktum at jeg er tillitsvalgt og at klubben har tatt tak i saker som bedriften ikke synes noe om. I etterkant av avskjedigelsen nekta bedriften klubben å holde medlemsmøte, men de sa samtidig at de ville være positive til det dersom klubben valgte ny leder. Det sier vel det meste.

Bred støtte

Oppsigelsen av Okpe har vekket sterke reaksjoner i fagbevegelsen. LOs juridiske avdeling har sagt

seg villig til å ta saken til retten. Flere klubber og foreninger har allerede bevilget økonomisk støtte og på Facebook strømmer det på med støtteerklæringer.

– Forbundet har støttet meg fra dag én. Sammen med forening og forbund satte vi igang med innkalling til forhandlingsmøte samme dag.

– Neste skritt blir altså forhandlingsmøtet, som sannsynligvis blir avholdt i løpet av siste uka i mai. Hva som skjer etter det får jeg ta som det kommer. Men verken jeg, klubben, foreninga eller forbundet har tenkt å gi oss i denne saken, sier Okpe.

– Fagforeningsknusing

Rødt-nestleder Bjørnar Moxnes mener at oppsigelsen av Okpe ikke bare framstår som en usaklig oppsigelse, men også som et forsøk på fagforeningsknusing.

– Etter hva vi kan se bryter denne oppsigelsen med både Arbeidsmiljølovens § 13-1 som forbyr «direkte og indirekte diskriminering på grunn av politisk syn», Arbeidsmiljølovens § 15-7 som gir vern mot usaklig oppsigelse, ILO-konvensjon 87 om foreningsfrihet og beskyttelse av organisasjonsretten og ILO-konvensjon 111 om diskriminering i sysselsetting og yrke.

– Vi i Rødt støtter Oslo Transportarbeiderforening i denne konflikten, og jeg oppfordrer alle andre til å gjøre det samme. Det er svært viktig at DHL ikke lykkes med sitt forsøk på fagforeningsknusing, sier Moxnes.

Okpe er glad for støtten hun har fått fra både foreninger, organisasjoner og enkeltpersoner.

– Jeg vil takke Rødt for støtten. Og Rød Ungdom. De var blant de første som sendte støtteerklæring, sier hun.

Hva slags sjukehus skal vi ha?

Reformers: Norsk helsevesen går en usikker framtid i møte. Foto: YAY Micro.

HELSE

Maren Rismyhr maren@roedt.no

I juni skal Nasjonal helse- og omsorgsplan til behandling i Stortinget. Professor Bjarne Jensen mener det er grunn til bekymring for framtida til lokalsjukehusa og norsk helsevesen for øvrig.

Nasjonale helse- og omsorgsplan med tilhørende lovendringer behandles i Stortinget 14. juni. Det vil få stor innvirkning på sjukehuslandskapet i Norge. Men angrepa på lokalsjukehusa starta allerede for ti år sia, da Stortinget vedtok helseforetaksreformen. Rødt Nytt har bedt Bjarne Jensen, professor i forvaltningsøkonomi ved Høgskolen i Hedmark, om å kommentere helsereformene.

– Helseforetaksreformen er en av de slettet forberedte reformer i offentlig forvaltning i Norge, sier Bjarne Jensen. Han er professor ved Høgskolen i Hedmark og har skrevet flere artikler og rapporter om emnet. Rødt nytt har bedt han kommentere reformene.

– Staten skulle overta ansvaret for sjukehusa, blei det sagt, men i virkeligheten fikk vi sjukehuskonsern styrt etter aksjeselskaplignende modell. I stedet for folkevalgt styring er det nå direktører og helseforetaksstyrer som bestemmer ut fra hva som lønner seg for det enkelte foretaket.

– Det var en stygg prosess Stoltenbergs første regjering gjennomførte, sier Jensen.

– Hadde de virkelige intensjonene vært kjent, hadde helseforetaksreformen aldri blitt noe av. Den har vært prega av skandaler og indre motsetninger hele veien. Styrer og direktører er skifta ut med korte mellomrom. Reformen er mislykka, og den kommer ikke til å stå seg for framtida.

Samhandlingsreformen

Nå skal helsereformene videreføres. Lokalsjukehus skal byttes ut med samhandlingsarenaer, medisinske sentre og helsehus. Kommunene får større ansvar og skal samhandle med spesialisthelsetjenesten. Antall lokalsjukehus vil bli nesten halvert dersom regjering og helseforetaksdirektører får det som de vil. Bjarne Jensen minner om at vi har hatt en vellykka helsetjeneste.

– Arbeidsdeling mellom spesialistsjukehusa og lokalsjukehusa har vært god. Lokalsjukehusa tar seg av de mest vanlige lidelser som trenger sykehusbehandling; for eksempel lårhalsbrudd, lungebetennelser, bruddskader og så videre. Medisinske eksperter uttaler at 60-70 prosent av sjukehusbehandling dekkes godt på lokalsjukehusene. Stoltenbergs slagord om at folk

Kritisk: Professor Bjarne Jensen er kritisk til reformeringa av helsevesenet. Foto: Høgskolen i Hedmark.

ikke vil til det nærmeste sjukehus, men til det beste er et eksempel på hvor unyansert og forenkla debatten er blitt. Hva som er beste sjukehuset avhenger av lidelse. For de fleste behandlinger er det lokale sjukehuset best, sier Jensen.

– Ingen som kjemper for lokalsjukehusa, vil at lidelser som krever mer spesialiserte og kompleks behandling skal ivaretas der. Det er derfor det er arbeidsdeling og nivåforskjeller mellom sjukehusene.

Hva er et lokalsjukehus?

– Nasjonal helseplan definerer ikke hva et lokalsjukehus er. Vil Stortinget godta dette under behandlinga i juni?

– Vi vet det er strid i regjeringa om dette. Tilsynelatende støtter heller ikke Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti regjeringa. Vi får håpe at Stortinget følger legeföreningas råd og gjør vedtak om hva et lokalsjukehus minimum skal inneholde. Ellers vil de mindre sjukehusene forvitte og forsvinne, sier Jensen.

Rammer de eldre

– Vi trenger alle tilbud og sjukehussenger vi har i dag, sier Jensen og peker på at det er et tankekors at regjeringa vil bygge ned lokalsjukehus og sentralisere når vi har en økende eldre befolkning som i stor grad trenger vanlige sjukehus tjenester. De mindre sjukehusa dekker de flestes vanligste behov, og er samtidig mest kostnadseffektive.

– Jeg mener reformen vil gjøre det som rammer de fleste mer kostnadskrevende. Samtidig er det nokså kynisk å lage en reform hvor resultatet blir at spesialisthelsetjenestene til den eldre delen av befolkninga bygges ned.

– Det har heldigvis kommet sterke reaksjoner fra de stedene som hittil er ramma, og det må til om sjukehus skal kunne reddes. Ellers kan dette gå helt galt, mener Jensen og minner om at helsetjenester er et velferdsgode som finansieres av fellesskapet for at folk skal kunne få best mulig tjenester.

Forsøk: Oslo kommune gjennomførte forsøk med sekstimersdag på nittitallet. Foto: Brage Aronsen.

Sekstimersdagen i Oslo

SEKSTIMERSDAG

Maren Rismyhr maren@roedt.no

Rødt gjennomfører for tida en kampanje for flere forsøk med sekstimersdag i kommunene. I 1995 starta et 22 måneders sekstimersdagsforsøk innen eldreomsorgen på ett sykehjem og i hjemmetjenesten i en Oslo-bydel. Erfaringene fra Oslo-forsøket viser de positive effektene av kortere arbeidsdag.

Fra arbeidsgiversida, Oslo kommune og KS, blei forsøket framstilt som mislykka. De valgte å fokusere på det eneste negative de fant, at langtidssjukefraværet ikke gikk ned.

At 86 ansatte og 17 nytilsatte fikk kortere arbeidsdag, full stilling og full lønn, fikk ingen oppmerksomhet eller medieomtale. Deltakerne rapporterte om mer overskudd og bedre liv. Nyvunnet fritid ble brukt til blant annet studier, etterutdanning, trening og sosiale aktiviteter, ifølge lederen for prosjektet, Gry Opsahl.

– Jeg vil også trekke fram måten vi organiserte arbeidet på. Sammen kartla vi pleiebehovet og satte opp turnus ut fra hva vi fant. Innføring av tredelt dagturnus ga oss god personaldekning når behovene var størst, det vi si rundt måltider, morgen- og kveldsstell. Slik styrket vi tjenestekvaliteten og sikret arbeidsmiljøet, sier Opsahl.

– Vi snakker om fysisk tunge yrker. Med sekstimersdag blir du ikke så sliten. Opplevelsen av bedra livskvalitet kan slå ut i lavere korttidsfravær. I forsøket gikk korttidsfraværet ned for alle yrkesgruppene, både sjukepleiere, hjelpepleiere og hjemmehjelpere. Det førte igjen til mindre bruk av vikarer. Den kortere arbeidstida ga økt livskvalitet og overskudd, også til å få barn, hevdet flere av de ansatte. Vi hadde 17 graviditeter. Dette påvirka langtidssjukefraværet. Tungt pleiearbeid lar seg ikke forene med de siste månedene i svangerskapet.

I fjor parkerte regjeringa sekstimersdagen nasjonalt. Fornyringsminister Rigmor Aasrud (Ap) erklærte da at regjeringa ikke vil sette i gang flere forsøk med sekstimersdag. Derfor har Rødt tatt opp ballen lokalt. I Oslo har Rødt foreslått å starte forsøk med sekstimersdag på sykehjem og i hjemmetjenesten i Oslo.

Aksjonist: Bjørn Tore Egeberg. Foto: Brage Aronsen.

Nå kommer uførereformen

Regjeringa har slitt med å bli enig om kuttene i uføretrygda, og uførereformen har blitt utsatt gang på gang.

– Dermed har vi igjen måttet utsette aksjonsdagen, sier Bjørn-Tore Egeberg, sekretær for Aksjon forsvaret dagens uføretrygd.

Siste nytt fra departementet er at uføremeldinga kommer 27. mai. Ifølge Egeberg er det nokså sikkert at regjeringa vil ta fra de uføre pensjonistkatten og foreslå skatt som om de har arbeidsinntekt. I hvilken grad uføre skal rammes av levealdersjustering, hva som skjer med barnetillegget og hvor stort fribeløp uføre skal kunne tjene uten at det rammer trygda, er uklart.

– Vi er klar til å kaste oss over og analysere regjeringas forslag straks det foreligger, sier Egeberg og understreker at det uansett blir nødvendig å aksjonere.

– Sett av torsdag 16. juni. Da vil fagforeninger, interesseorganisasjoner, uføre og alle andre som vil forsvare dagens uføretrygd ha markeringer flere steder i landet.

Maren Rismyhr maren@roedt.no

Miljøpolitisk talsperson: Elin Volder Rutle. Foto: Ingar Haug Steinholt.

Statoil ut av tjæresanden

En bred allianse av miljøorganisasjoner krever at storting og regjering viser miljøansvar og instruerer Statoil til å trekke seg ut av tjæresandprosjektet i Alberta i Canada. Rødts miljøpolitiske talsperson, Elin Volder Rutle, støtter kravet.

– Tjæresand er den skitneste formen for oljeutvinning som finnes. Slik oljeproduksjon medfører minst 13 ganger så store klimagassutslipp per oljefat som produksjonen i Nordsjøen, forteller Volder Rutle.

Canadiske myndigheter har saksøkt Statoil for miljøkriminalitet i forbindelse med tjæresandprosjektet. Statoil er blant annet anklaget for å ha overtrådt vannlisensen sin og gitt falsk eller villedende informasjon om vannuttaket sitt. Volder Rutle minner om at staten eier 67% av Statoil og har et ansvar for selskapets virksomhet.

– Statlig eierskap gir politikerne mulighet gripe inn når et selskap lar profittensyn gå foran miljøhensyn. Derfor er det beklagelig at den norske staten i dette tilfellet opptrer som en fullstendig passiv eier. Nå må regjeringa bruke eiermakta og pålegge Statoil å trekke seg ut av tjæresandprosjektet, sier Volder Rutle.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Abod: Skyss har skapt kaos i kollektivtrafikken i Hordaland. Foto: Magne Hagesæter.

Manifest med pamflett om konkurranseutsetjing

– Pamfletten er eit forsøk på å skildre konsekvensane av anbudsutsetjing i Hordaland via samtalar med dei tilsette, seier Espen Løkeland-Stai, forfattar av Manifest-pamfletten som blir skrivne på oppdrag frå LO i Bergen og Omland og vert presentert i midten av juni. Han har mellom anna intervjuet ein bussjåfør som fortel om forverringane etter anbudsutsetjinga av kollektivtransporten i Hordaland og opprettinga av selskapet Skyss. Som følge av anbudsutsetjinga har òg mange passasjerar klaga på eit rutetilbod som ikkje fungerer og ulærte utanlandske bussjåførar som ikkje veit kor rutene går.

– Tilsette fortel om ein konkurranseutsatt kvardag prega av rigide anbudskrav frå Skyss, der dei kan få bøter for alt frå feil på uniforma til manglande annonsering av stoppestader, seier Løkeland-Stai.

Panfletten tek òg opp to andre tenesteområde som stadig er under åtak frå privatiseringslystige politikarar i fylket: heimesjukepleie og sjukeheimar, der vi allereie kjenner til Adecco si merittliste.

– Dette vil vere god amunisjon for oss som vil stanse anbudskarusellen innafor kollektivtransporten og den galskapen fylkeskommunen og Skyss har stelt i stand, seier

Forfattar: Espen Løkeland Stai. Foto: Klassekampen.

Terje Kollbotn, fylkestingsrepresentant for Raudt i Hordaland. Han har fleire gonger, sist i desember, reist forslag om å stanse anbudsutsetjinga og at fylkeskommunen heller utviklar kollektivtrafikken i eige regi med å både eige og drifte kollektivtilboda i fylket.

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Kjempar for energieffektivisering

– Energieffektivisering har stort potensiale på vestlandet, både i privatbustadar og i industrien, seier Natalia Golis. Ho er Raudt sin førstekandidat ved fylkestingsvalet i Hordaland og meiner energieffektivisering blir ei viktig sak å fremje på fylkestinget.

Sjølv bur Golis og familien i det første passivhuset bygga i Hardanger og har difor gjort seg kjent med potensiale som ligg i å bygge energieffektivt.

– Samanlikna med ein gjennomsnittsbustad vil ein spare svært mykje på dette, seier ho.

– Det burde stillast strengare krav til energibruk ved nybygg, vedlikehald av bygningar og utbygging av nye bustadfelt, meiner Golis. Vi treng òg ei kraftig styrking av offentlege støtteordningar og stimuleringsiltak for bruk av vannbåren varme og annan alternativ energi, legg ho til.

I kampen mot monstermastene i Hardanger har energieffektivisering knapt blitt vurdert av myndighetene, sjølv om Naturvernforbundet har vist at dersom ein brukar like mykje pengar på energieffektivisering som monstermastene kostar ville ein kunne unngått overkapasitet.

– Energieffektiviserande tiltak vil kunne frigjøre mellom 2 og 3 Twh med energi, noko som ifølge Naturvernforbundet vil vere meir enn tilstrekkeleg for å løyse kraftbehovet i Bergensregionen, seier

Førstekandidat: Natalia Golis. Foto: Magne Hagesæter.

Golis. Ho nemner i tillegg det store potensialet som ligg i vasskraftressursane på Vestlandet.

– Ei styrking av vannkraftbasert industri med kontrakter som garanterer langsiktig tilgang på rimelig, rein kraft, er eit viktig krav både for miljøet og arbeidsplassane, seier ho.

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Vårens vakreste eventyr: Fra fjorårets sommerleir. Foto: Åsmund Sunde Valseth.

Kom på Rød Ungdoms sommerleir

RØD UNGDOM SOMMERLEIR

Marte Teigen marte@sosialisme.no

2. - 7. august braker Rød Ungdoms sommerleir 2011 løs på Utøya. Programmet for leiren begynner også å bli klart, og leirsjef Kaisa Celius kan lokke med konserter, band- og fotokurs, og ikke minst masse spennende politikk.

– Sommerleir 2011 blir seks hele dager med politikk og aktivitet. Her kan du få lære mer om både klassekamp, kvinnekamp, elevkamp og valgkamp, forteller Celius.

Hovedinnledningene er klare

– Nå er alle hovedinnledningene klare, og det ser veldig bra ut. Blant annet skal første dag handle om feminisme, og vi har laget et opplegg som passer både for de som er på leir for første gang, og de som har vært med før, sier Celius.

Årets sommerleir har fokus på klassekamp og elevkamp. Blant annet er det duket for «Klassens time», som er en grunninnføring i Rød Ungdoms skole- og fagligpolitikk.

– Vi vil diskutere hvordan vi kan bruke arbeiderbevegelsens viktigste kampmiddel i elevkampen. Tidligere har vi laget skolestreik mot krigen i Irak, men denne gang skal vi forberede oss på nasjonal skolestreik for leksefri skole.

Fordi det er valgår skal leiren også handle om lokalvalgkampen denne høsten, og det blir både praktisk skolering i hvordan drive valgkamp, samt opplæring i de prioriterte sakene til Rød Ungdom.

– Tidligere leder i Rød Ungdom, Jorun Folkvord, kommer for å snakke om leksefri skole, som er vår hovedsak i valgkampen. Her kan du få lære mer om hvordan norsk skole er et klassemaskineri som gjenspeiler sosiale forskjeller. Vi mener at leksefri skole er nødvendig for å stoppe dette, sier Celius.

Valgkampdag

Mye av det politiske innholdet på sommerleir vil være valgkamporientert.

Leirsjef: Kaisa Celius. Foto: Stian Nicolajsen.

– Blant annet kommer Ali Esbati, økonomianalytiker i Manifest Analyse, for å snakke om hvordan et rettferdig skattesystem ville sett ut. Vi vil bruke denne innledningen til å lære om hvordan vi kan ta fra de som har mer enn nok fra før, og sikre større økonomisk romslighet for fellesskapet, forteller Celius.

I tillegg til skatt blir det også innledning om Rød Ungdoms andre valgkampkrav om egen spesialenhet mot voldtekt i politiet. Det skal også avholdes en egen valgkampdag med konkrete forberedelser til valgkampen.

– Denne dagen skal deltakerne få møte toppkandidatene fra sitt fylke for å diskutere hvordan de skal drive valgkamp, og hva de skal jobbe med. Dette er viktig for å knytte sterkere bånd mellom Rødt og Rød Ungdom.

Konsert og moro

Celius understreker at det likevel ikke bare blir politikk på leiren.

– Sommerleir er nok det morsomste man kan gjøre hele sommeren. Man får møte røde ungdommer fra hele landet, sove i telt og bade. Dessuten blir det konsert på kvelden og fotballturnering, der alle jobber for å slå Oslo.

Se www.sosialisme.no for mer informasjon og påmelding.

RU-leder: Iver Aastebøl. Foto: Stian Nicolajsen.

Reebok-reklame erklært ulovlig

RØD UNGDOM FEMINISME

Marte Teigen marte@sosialisme.no

– Det er bra Forbrukerombudet har mer respekt for jenter enn det Reebok har, sier Iver Aastebøl, leder i Rød Ungdom. Han jubler etter at Forbrukerombudet avgjorde at Reeboks kontroversielle reklamekampanje er ulovlig.

Norske jenter utsettes for et stadig større skjønnhetspress. Hvor len man snur seg blir man møtt av fotomanipulerte bilder av urealistiske kvinnekropper. I tillegg brukes kvinnekroppen stadig oftere som rent salgstriks for å tiltrekke seg oppmerksomhet i reklame. Skoprodusenten Reeboks siste kampanje, som består av bilder en naken Triana Iglesias, er et så ekstremt eksempel på dette at Rød Ungdom valgte å levere en formell klage på kampanjen til Forbrukerombudet. De har nå kommet fram til at reklamen blant annet bryter markedsføringslovens paragraf 2 om god markedsføringsskikk. RU-lederen er tilfreds med at Forbrukerombudet tar norske jenters sjøltillit på alvor.

– Tusenvis av norske jenter er usikre på sin egen kropp. Det er denne formen for markedsføring som har ført til den eksplosive veksten i spiseforstyrrelser blant norsk ungdom de siste åra.

– Vi er veldig fornøyde, men ikke overrasket. Bildet av Triana Iglesias hadde ingenting med produktet å gjøre, og reklamen var kjønnsdiskriminerende. Dette er en seier for unge jenters sjøltillit og et velfortjent spark til reklamebransjen, sier Aastebøl.

I Forbrukerombudets avgjørelse heter det blant annet: «Etter vår vurdering gir avbildningen i deres annonse et inntrykk av kvinnen som et tradisjonelt kjønnsobjekt og blikkfang. Kvinnens kropp utnyttet, og det gis uttrykk for en støtende og nedsettende vurdering av kvinnen i strid med likeverdet mellom kjønnene. Det foreligger heller ingen produktrelevans.»

Sjøl om Rød Ungdom er glade for at Forbrukerombudet gir dem rett, mener Aastebøl avgjørelsen kom altfor seint.

– Avgjørelsen kommer først etter at kampanjen er ferdig. Nå er det altfor lett å spekulere i å gå over streken, og heller godta litt kjeft etterpå. Forbrukerombudet må se om det er mulig å ekspressbehandle klager på pågående reklamekampanjer. Hvis ikke frykter jeg at mye av effekten blir borte.

– Det er bekymringsverdig at Reebok ikke tar avgjørelsen på alvor. Landssjef for Reebok, Sigurd Granmark har allerede truet med å bruke bildene på nytt, til tross for Forbrukerombudets avgjørelse. Det viser at Reebok ikke har betenkeligheter med å tjene penger på å ødelegge norske ungdommers sjøltillit, sier Aastebøl.

Ny flåte med kurs mot Gaza

SOLIDARITET

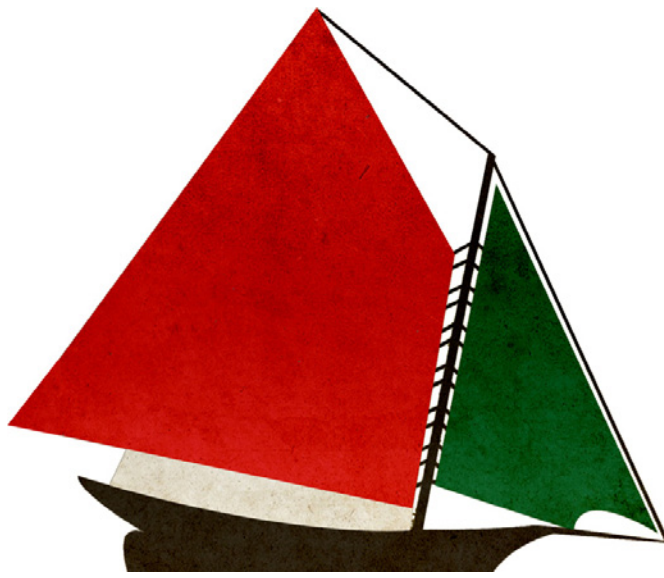
Magne Hagesæter magne@roedt.no

Den nordiske flotilja har fastsatt utreisetidspunkt i slutten av juni. Nestleiar i Ship to Gaza Norge, Stine Renate Håheim, er ei av passasjerane.

– Går alt etter planen kjem vi inn til Gaza by med varene i slutten av juni, seier Håheim til Rødt Nytt.

I tillegg til fleire stortingspolitikarar har Raudt-politikarane Torstein Dahle frå Bergen og Gunnar Rutle frå Ålesund fått plass på båten. Til saman står 20 norske aktivistar og politikarar på passasjerlista for den nordiske båten som blir ein del av den internasjonale fredsflotilja som har fått namnet «Stay Human» for å ære den nylig drepne Palestina-aktivisten Vittorio «Vik» Arrigoni som var kjend for å bruke slagordet som sitt livsmotto.

– Aksjonen står på fleire bein. Det er både ein humanitær og politisk aksjon for å bryte blokaden, påpeiker Håheim.

Ship to Gaza: Aktivister fra hele verden vil bryte Israels blokade mot Gaza.

Norsk UD har gått ut og kalla aksjonen ein provokasjon. Kva er dykkar reaksjon på det?

– Vi er heilt ueinige i den beskrivelsen. Vi er eit skip med fredsaktivister uten våpen eller skumle intensjoner. Det er Israel som er problemet og provokasjonen her og vi har folkeretten på vår side, seier aktivisten.

Kva om Israel går til gât til åtak mot fredsflåta som dei gjorde for eit år sidan?

– Vi håpar og trur Israel har lært frå sist gang og at det går betre denne gongen. Vi har uansett eit heilt legitimt mål: å oppheve ein folkerettsstridig blokade.

BIDRA ØKONOMISK

Det er framleis mogleg å støtte Ship to Gaza-kampanjen økonomisk på kontonummer: 1503 18 33598.

Les meir på www.shiptogaza.no

HVA SKJER?

1. juni
SKAPER NORSKE KRIGERE FRED?

Litteraturhuset, Oslo
www.litteraturhuset.no

6. - 7. juni
REPRESENTANTSKAPSMØTE I LO

Stavanger. www.lo.no

7. juni
ER EU ET FREDSPROSJEKT?

Arkivet, Kristiansand. www.neitileu.no

17. juni
GATAS PARLAMENT SLIPPER PLATE

www.gatasp.no

21. juni
KOMMUNALKONFERANSEN 2011

Oslo Kongressenter. www.lo.no

15. - 31. juli
STUDIETUR TIL PALESTINA OG JORDAN

www.palestinakomiteen.no

ANNONSE:

Bestill logomateriell på roedt.no

T-skjorte
S-XXL
100,-

Bærenett
30,-

Kopp
50,-

Hettegenser
S-XL
250,-

Bli medlem i Rødt!

Er du mot krigen i Afghanistan? Er du opptatt av miljø, rettferdig fordeling og styrking av velferdsstaten? Ønsker du et annet, mer solidarisk samfunnssystem? Da er Rødt partiet for deg!

Rødt, Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo / roedt@roedt.no / www.roedt.no / 22 98 90 50

ANNONSE:

Tidsskriftet Rødt!

1 års
abonnement
285,-

Løssalg
75,-

130 sider! Les blant annet Christoffer Ellingsen om fisk og olje i nord, Bjørnar Moxnes om politikere som blir pr-rådgivere, Rune Berglund Steen om den nye papirløse underklassen og Leikny Øgrim om den digitaliserte læreren.

Tegn abonnement og les aktuelle tekster på:

MARXISME.no

Abonnerer gratis på Rødt Nytt